

MEĐUNARODNI SUD ZA KRIVIČNO GONJENJE OSOBA
ODGOVORNIH ZA TEŠKA KRŠENJA MEĐUNARODNOG PRAVA
POČINJENA NA TERITORIJI BIVŠE JUGOSLAVIJE OD 1991.

IZJAVA SVJEDOKA

PODACI O SVJEDOKU:

Prezime: Baljić

Ime: Edin Ime oca: Mehmed

Nadimak/pseudonim: Edo Pol: muški

Datum rođenja: 26.juna 1968. Mjesto rođenja: selo Borojevići (Stolac)

Nacionalnost: Bošnjak Vjeroispovijest: islamska

Trenutno zanimanje: vozač Prethodno: vozač

Jezik/jezici koje govori: bosanski

Jezik/jezici koje piše (ako se razlikuje od navedenih):

Datum(i) razgovora: 6. i 14. novembar 2001.

Razgovor(e) vodili: Jan Assink

Prevodilac: Amila Karabeg

Jezici korišteni u toku razgovora: bosanski i engleski

Imena svih osoba prisutnih tokom razgovora: gore navedena

Potpis/paraf: potpisano

IZJAVA SVJEDOKA

Došao sam da dam izjavu Međunarodnom sudu za ratne zločine i to činim dobrovoljno. Niko mi nije prijetio ili mi prisilo da to učinim, niti mi je bilo ko bilo šta obećao.

Shvatam da moje ime može postati poznato javnosti, ukoliko pojedinci protiv kojih dajem iskaz budu optuženi kao ratni zločinci. Shvatam da će Međunarodni sud poduzeti neophodne mjere obezbjeđenja ako budem svjedočio u Hagu, u Holandiji.

Jasno ću staviti do znanja kad govorim o nečemu što sam sâm doživio i kad govorim o nečemu što sam čuo od drugih.

Roden sam i odrastao u selu Borojevići, opština Stolac. Osnovnu i srednju školu sam završio u Stocu. Godine 1987. služio sam obavezni vojni rok u bivšoj JNA i bio sam stacioniran u Cerklju, u Sloveniji. Bio sam raspoređen na lokalni vojni aerodrom kao vozač.

Oženio sam se u maju 1993. i nakon vjenčanja ostao sam da živim u selu Borojevići. Godine 1992. stupio sam u snage HVO-a u kojima sam dobio raspored kao profesionalni vozač.

U etničkom sastavu mog rodnog sela Borojevići, uključujući i okolne zaseoke, dominirali su Muslimani dok je samo jedan zaselak pod nazivom Podglavice imao mještovito stanovništvo, koje se sastojalo i od Muslimana i od Hrvata.

Kad je u proljeće 1992. izbio rat u Bosni i Hercegovini, Hrvati i Muslimani su odlučili da se zajedno bore protiv zajedničkog neprijatelja, tj. bivše JNA, crnogorskih rezervista i lokalnih Srba koji su živjeli u tom području. Kasnije, u 1993. promijenio se stav Hrvata prema Muslimanima i oni su počeli da se bore jedni protiv drugih.

Kao posljedica toga, Hrvati su 1. jula 1993. počeli da hapse muškarce Muslimane u selu Borojevići, Tog istog dana bio sam kod kuće sa svojom porodicom kad se jedan kamion pun vojnika HVO-a zaustavio pred mojom kućom. Kad sam shvatio da su došli da me uhapse, brzo sam se sakrio na tavan. Moja žena je razgovarala s vojnicima koji su došli u kuću i rekla im da sam odsutan. Tog istog dana oko 15 muškaraca Muslimana su takode uspjeli da se sakriju u selu i izbjegnu zarobljavanje.

Sljedeći incident se odigrao 13. jula 1993. kad su vojnici HVO-a ponovo ušli u moje selo i počeli da hapse žene i djecu. Jasno sam vidio šta se dešava jer sam se krio u obližnjem grmlju. Bio sam očevidac kad su svim uhapšenim ženama i djeci naredili da idu pješke do obližnjeg zaseoka Aladinići gdje su bili zatvoreni u lokalnu osnovnu školu. To sam saznao jer su neki od njih pušteni na slobodu narednih dana i vratili se u selo. Vojnici HVO-a koji su okupirali selo dozvolili su starijim ljudima i invalidima da ostanu u selu ali 10 dana kasnije, dok sam se još uvijek krio u šumi, u selo je došao kamion HVO-a i pokupio i starije ljude.

Dok sam se 90 dana krio u šumi vidio sam kako kamioni HVO-a dolaze u selo da bi pljačkali napuštene muslimanske kuće. Kamioni su bili puni ili civila, ili vojnika HVO-a koji bi počeli pljačkati kuće ili bi ih čak i palili. Nažalost, stajao sam predaleko da bih jasno vidio njihova lica. Više sam nego siguran da su to bili mještani Hrvati jer u tom području nije bilo pridošlica.

Moja supruga, majka i sestra bile su među ostalim zarobljenim ženama i djecom iz sela koji su odvedeni u osnovnu školu u Aladinićima. Kasnije su izbačeni iz Aladinića i poslani u Baglaj.

Oko 90 dana sam se krio u obližnjoj šumi zajedno s grupom od 12 muškaraca Muslimana. Dana 25. septembra 1993. vojnici HVO-a su zarobili našu grupu u selu Borojevići. Naređeno nam je da idemo pješke do obližnje šume gdje je na nas čekao jedan kamion. Naredili su nam da uđemo u kamion i stavimo ruke iza glave, dok su nas trojica vojnika HVO-a držali na nišanu.

Završili smo u bolnici "Bone" u Stocu. Kad smo stigli, vidjeli smo još trojicu zatočenika u bolnici. Dvojica su bili rodaci i prezivali su se Obradović. Obojica su u to vrijeme bili maloljetnici. Treći zatočenik je bio jedan stariji čovjek koji se prezivao Žugor iz sela Dabrica, opština Stolac.

Informacija iz druge ruke je da su rodaci Obradović prebačeni u jedan drugi zatvor dan nakon što smo mi stigli dok je Žugor /ime nepoznato/ uspio da pobjegne iz bolnice "Bone" te iste noći po našem dolasku.

Ne znam ime komandanta zaduženog za bolnicu „Bone“. Kad smo stigli u tu bolnicu naredeno nam je da čekamo u hodniku prvog sprata. Vidjeli smo nekoliko vojnika HVO-a i jedan od njih nam je naredio da se postrojimo uza zid, licem okrenuti prema zidu, raširenih ruku i nogu. Onda nam je jedan od vojnika HVO-a rekao da će nas registrovati i da treba da predamo sav novac i vrijednosti koje smo imali sa sobom. Kad smo im dali novac, počeli su da nas tuku ali nismo mogli vidjeti njihova lica. Premlaćivanje je trajalo jedan sat. Nakon sat vremena bio sam prva osoba koju su izveli na saslušanje dok su vojnici HVO-a koji su bili u hodniku nastavili da tuku ostale muškarce. Odveli su me u sobu za saslušanje na prvom spratu gdje sam sreo Miroslava Raguža koji je vodio sva saslušanja u bolnici „Bone“. Treba da kažem da sam poznao Miroslava Raguža iz mog bivšeg bataljona HVO-a gdje je on bio zadužen za bezbjednost. Bio je važna osoba u Stocu, uglavnom zbog njegovog vojnog položaja.

Shvatio sam da su vojnici HVO-a koji su prisutni u bolnici „Bone“ pripadnici vojne policije HVO-a jer su svi nosili bijele opasače. Navešću imena ostalih 11 ljudi koji su uhapšeni zajedno sa mnom 25. septembra 1993.

Suad	Obradović
Huso	Obradović
Denis	Obradović
Halil	Obradović (sin Hasana)
Halil	Obradović (sin Alije)
Sulejman	Obradović

Senad	Obradović
Nedžad	Obradović
Arif	Zele
Fadil	Razić
Ibro	Razić
Lutvo	Avdić
Ibrahim	<u>Zlomužica</u>

i ja.

Proveli smo 6 ili 7 dana u bolnici "Bone". Životni uslovi u bolnici "Bone" bili su veoma loši. Jedanaest ljudi, osim Ibre Razića, odvedeni su u jednu prostoriju u prizemlju. Stražar HVO-a po imenu Dragan Krešić okrutno je pretukao Ibru nakon čega je ovaj pao u duboku komu. Za vrijeme našeg boravka u zatvoru nije izašao iz kome. Kad smo prebačeni u logor Gabela, umro je narednog dana od posljedica ovog premlaćivanja. Bio sam očevidac kad je Dragan Krešić tukao Ibru Razića jer sam bio prisutan u toj prostoriji.

Kad smo došli u prizemlje te zgrade zatekli smo tri stara bolnička kreveta bez madraca i ćebadi. Neki od nas su morali spavati na golom betonskom podu. Vojni policajci su donijeli jednu kantu za sve nas da obavljamo nuždu. Takođe su donijeli još jednu kantu napunjenu vodom za piće ali ponekad smo morali brisati pod i staviti otirač natrag u kantu a kasnije tog dana piti tu istu vodu. Kad je riječ o hrani, prva četiri dana po našem dolasku u bolnicu "Bone" nismo dobili nikakvu hranu i umirali smo od gladi. Poslednja dva dana našeg boravka u bolnici "Bone" davali su nam jedan obrok dnevno koji se sastojao od jedne vekne hljeba i dvije konzerve sardina podijeljene na 11 ljudi. Hrane nije bilo dovoljno za sve nas ali niko se nije usudio požaliti stražarima. Bili smo sretni što smo živi uprkos strašnim uslovima.

Tokom našeg boravka u bolnici "Bone" tukli su nas svakodnevno, tri ili četiri puta na dan. Odabir zatočenika je bio sljedeći: ako je do premlaćivanja dolazilo noću, vojnici HVO-a su odvodili po jednog čovjeka u prostoriju na prvom spratu i počinjali premlaćivanje pri ugašenom svjetlu. To premlaćivanje bi trajalo jedan sat ili približno

toliko i poslije toga bi zatočenik bio vraćen u prizemlje, sav u modricama i s podljevimama krvi, često u nesvjesnom stanju. Ako bi, međutim, do premlaćivanja dolazilo danju, vojnici HVO-a bi ponovo nasumice odabrali jednog zatočenika i odveli ga u istu tu prostoriju ali žrtva bi morala sve vrijeme biti okrenuta licem prema zidu kako ne bi vidjela lica počinitelja.

Samo sam jednu u šest noći bio pošteđen premlaćivanja. Jedan od najokrutnijih stražara u bolnici "Bone" bio je čovjek s nadimkom Hegilo i prezimenom Obradović, koji je jednostavno uživao u mučenju zatočenika. Svaki put kad je bio u smjeni okrutno bi nas premlaćivao. Prema onome što sam čuo od drugih, taj Hegilo sada radi kao carinik u Doljanima, na graničnom prelazu s Hrvatskom.

Za vrijeme našeg boravka u bolnici "Bone" jedan čovjek po imenu Suad Obradović umro je od posljedica divljačkog premlaćivanja kojem su ga izložili stražari u bolnici. Jedna druga osoba koja je umrla nakon što je divljački pretučena u bolnici "Bone" bio je Ibro Razić. Umro je dva dana nakon što smo prebačeni u logor Gabela. Ibro je bio u komi jer je zadobio teške povrede na glavi tokom premlaćivanja u bolnici "Bone". Stražar HVO-a, odgovoran za ovo ubistvo bio je Dragan Krešić iz zaseoka Podglavica, opština Stolac.

Suad Obradović je odveden na neki prinudni rad i kasnije, kad se vratio u zatvor, stražar u smjeni Dragan Krešić ga je snažno udario kundakom puške u glavu. Nisam to lično vidio. Kad je Suad došao u sobu, umro je na mom krilu nakon par sati. Teško je krvario na usta, nos i uši i mislim da je do krvarenja došlo zbog ozbiljnih povreda koje ja zadobio kad je primio udarac u glavu. Narednog jutra, njegovo tijelo je uklonjeno iz ćelije i nekoliko zatočenika, zajedno s nekoliko stražara, sahranili su ga na lokalnom muslimanskom groblju u Stocu. Nakon rata, njegova porodica je odlučila da ekshumira tijelo i sahrani ga u Suadovom rodnom selu Borojevići.

Nakon 6 ili 7 dana koje smo proveli u bolnici "Bone" svi smo prebačeni u logor Gabela. Po dolasku u Gabelu odmah smo odvedeni u jednu zgradu blizu kapije koja je bila prazna kad smo ušli. Tamo smo proveli četiri ili pet dana. Dok smo bili u Gabeli

dobijali smo dva obroka dnevno. Situacija s hranom je bila mnogo bolja nego u bolnici "Bone". Ostali uslovi su bili slični onima koje sam pomenuo za bolnicu "Bone". Prve noći po našem dolasku u Gabelu stražari HVO-a su okrutno pretukli sve zatočenike u mojoj grupi.

Pet dana po našem dolasku rečeno nam je da će delegacija MKCK-a /Medunarodni komitet Crvenog krsta/ posjetiti logor i popisati sve zatočenike. S druge strane, HVO je namjeravao da nas sakrije kako nas MKCK ne bi mogao popisati pa su nas zato prebacili u hangar broj jedan koji je takode bio u krugu Gabele. Zatvor Gabela sastojao se od četiri hangara. Imao sam priliku da odem u sva tri hangara pa sam vidio da u svakom hangaru drže oko 500 ljudi. U hangaru 4 HVO je držao zatočenike prebačene iz logora Dretelj ali nikad nisam ušao u hangar broj 4.

Dva dana kasnije MKCK je posjetio logor Gabela i popisao nas. HVO je sakrio samo jednog zatočenika iz naše grupe. To je bio Arif Zele koji je bio u dubokoj komi zbog teških povreda glave zadobijenih prilikom prelaćivanja. Pokazalo se da je zbog toga prebačen u logor u Ljubuški. Bio sam očevidac Arifovog prelaćivanja u bolnici "Bone" u Stocu poslije kojeg je pao u duboku komu. Ostali smo u logoru Gabela do decembra 1993. Tada su svi zatočeni iz hangara broj jedan (više od 400 ljudi) prebačeni u logor na Heliodromu. Samo su stariji ljudi iz hangara broj jedan pušteni na slobodu i poslani u Mostar. Mislim da se to desilo sredinom decembra 1993.

Ostao sam na Heliodromu do 3. februara 1994. kad su me, zajedno s grupom drugih zatvorenika, odveli u logor Vojno na zapadnoj strani Mostara. Uslovi na Heliodromu su bili mnogo bolji nego u Gabeli. Spavali smo na madracima, dobijali hranu dva puta dnevno i stražari nas nisu tukli. Nisu nas odvodili na prisilni rad.

Odveli su nas u logor Vojno na prisilni rad na mjesec dana. Dobrovoljno smo se javili za taj rad jer smo mogli provesti neko vrijeme na svježem vazduhu. HVO je tražio da kopamo rovove i pripremimo bunkere na njihovim vojnim položajima na zapadnoj strani. Dana 3. marta 1994. vratili su nas u logor na Heliodromu. Dana 19. marta 1994. pustili su me na slobodu zajedno s drugim zatočenicima na Heliodromu i otišao

sam u istočni Mostar gdje sam se ponovo sastao sa svojom porodicom koja je tamo živjela.

Puštanje zatočenika na slobodu obavljeno je u periodu od nekoliko dana i moja grupa je puštena 19. marta 1994. Moja grupa je prva puštena na slobodu i mislim da su grupe za puštanje na slobodu pripremane po abecednom redu.

Paraf: /potpisano/

RADNA VERZIJA

POTVRDA SVJEDOKA

Izjava mi je glasno pročitana na bosanskom jeziku i sadrži sve što sam rekao po svom znanju i sjećanju. Izjavu sam dao dobrovoljno i svjestan sam da se može upotrijebiti u sudskom postupku pred Međunarodnim sudom za krivično gonjenje osoba odgovornih za teška kršenja međunarodnog prava počinjena na teritoriji bivše Jugoslavije od 1991., kao i da mogu biti pozvan da javno svjedočim pred Sudom.

Potpis: /potpisano/

Datum: 14. novembar 2001.

POTVRDA PREVODIOCA

Ja, Amila Karabeg, prevodilac, potvrđujem sljedeće:

- 1) Odgovarajuće sam kvalifikovana i ovlaštena od strane Sekretarijata Međunarodnog suda za krivično gonjenje osoba odgovornih za teška kršenja međunarodnog prava počinjena na teritoriji bivše Jugoslavije od 1991. da prevodim sa bosanskog jezika na engleski jezik, kao i s engleskog na bosanski jezik.
- 2) Edin Baljić mi je dao do znanja da govori i razumije bosanski jezik.
- 3) Gore navedenu izjavu sam usmeno prevela s engleskog na bosanski jezik u prisustvu Edina Baljića koji je, po svemu sudeći, čuo i razumio prijevod ove izjave.
- 4) Edin Baljić je potvrdio da su, po njegovom znanju i sjećanju, činjenice i ostalo navedeno u ovoj izjavi istinite onako kako sam ih prevela, što je potvrdio svojeručnim potpisom na za to predviđenom mjestu.

Datum: 14. novembar 2001.

Potpis: /potpisano/